

Moderniseringsdepartementet
Postboks 8004 Dep.
0030 Oslo

Bergen, 06.07.05

- Sendes kun på mail -

Deres ref: 200404123

Vår ref: Daglig leder/Advokat Harald Alfsen

Merknader til høringsnotat vedrørende revidering av regelverket for offentlige anskaffelser

Vi viser til Deres brev av 06.04.05, og sender noen innspill i sakens anledning.

Resource-Partner AS er et rådgiverfirma som primært arbeider med innkjøpsproblemstillinger og prosjektledelse, med en betydelig andel oppdrag innenfor offentlig sektor. Vi er 13 ansatte med tverrfaglig bakgrunn – økonomisk, teknisk, juridisk, IT-faglig og samfunnsvitenskaplig.

Vi har hentet vår erfaring fra omfattende undervisningsvirksomhet og praktisk bistand til en rekke offentlige etater på området offentlige anskaffelser. Våre ansatte har organisert flere hundre offentlige anskaffelser både nasjonalt og internasjonalt, og har etter hvert fått meget grundig kompetanse på området.

I all hovedsak slutter vi oss til departementets forslag. Det skal dog bemerkes at vi er tvilende til om reglene har blitt så mye enklere for den jevne bruker.

Vi merker oss departementets fokus på opplæring. Vi er også av den oppfatning at dette er av sentral betydning. Noe vi også har merket gjennom vår kursvirksomhet.

Vi viser innledningsvis til vårt brev av 08.12.04 vedrørende innspill i den tidligere prosessen. I den grad punkter ikke gjentas her, opprettholder vi de innspill vi har gitt i vårt tidligere brev. Vi har følgende innspill på overordnet nivå:

1. Nivået på terskelverdi?

- Vi mener fortsatt nivået kan ligge der det ligger – på kr.200.000. Årsaken til dette er bla.a.at en heving vil redusere muligheten for at det brukes effektiv konkurranse i markedet.
- Når man som innkjøper først har blitt trygg på bruk av Doffin, er terskelen for å benytte den lavere og lavere. Innkjøpsfaglig er det riktig å kunngjøre flest mulig anskaffelser for å bruke markedet.
- Å beholde dagens nivå, vil tvinge frem at offentlige virksomheter må drive

aktiv innkjøpsplanlegging. Og vurdere fremover hvilket behov hele virksomheten har for den aktuelle vare eller tjeneste. I tilknytning til dette ser vi også en økning i antall stillinger som øremerkes offentlige anskaffelser.

- Vår rådgivning hos offentlige virksomheter avdekker betydelige svakheter i hvordan ansatte opptrer overfor markedet. Med veldig mye direkte anskaffelser til faste leverandører uten at dette noen gang er konkurranseutsatt. Da blir det et feil signal å gjøre regelverket mer fleksibelt. God økonomiforvaltning tilsier etter vår vurdering at all bruk av offentlige midler burde gjøres etter forretningsmessige sunne prinsipper – hvor kunngjøring i markedet er et viktig element.

2. De grunnleggende prinsipper

- Slik vi oppfattet departementet i forrige runde gjennom departementets brev av 08.11.04, var det hensikten å se om lovens § 5 kan gjøres mer pedagogisk. Vi registrerer at departementet ikke har gjort noe med § 5 og mener fortsatt man bør se på om denne kan gjøres mer pedagogisk og enklere.
- Vi mener proposjonalitetsprinsippet bør inntas i § 5. Vår erfaring er at mange innkjøpere overdriver hvilke krav man skal stille, antall og omfang av tildelingskriterier mv.

3. Sanksjoner

- Vi registrerer at departementet kun har sanksjonert ulovlige direkteanskaffelser. Dette er klart uheldig. Vår erfaring er at det ofte gjøres en rekke feil gjennom anskaffelsesprosessen. Hvor mange kan knyttes opp mot hovedprinsippene. Noe også KOFAs praksis viser. Vi mener man ikke burde begrense seg til ulovlige direkteanskaffelser. Nå kan holdning kunne bli at det er "lov å feile bare man i hvert fall prøver". Det er etter vår oppfatning ikke uttrykk for god økonomistyring, lederfokus eller innkjøpspraksis.
- Dette er også uheldig sett i sammenheng med at kretsen av klageberettiget utvides, men bare når det gjelder ulovlige direkteanskaffelser. En politiker som ser at et innkjøp (feilaktig) foretas etter lokalpolitiske hensyn, kan nå altså ikke klage så lenge anskaffelsen er lyst ut. Den utvidede kretsen vil neppe begrense sin inntreden til kun det som departementet nå legger opp til.
- De fleste innkjøpsansvarlige er seg sitt ansvar bevisst. Men vi treffer for ofte innkjøpere som bevisst ikke følger regelverket – fordi det ikke har noen konsekvenser. Særlig gjelder dette faktisk ledere, som er vel kjent med å vurdere risiko. Og som gjerne først spør hva de risikerer før de vurderer om de skal la være å lyse ut noe.

4. Unntak for ideelle organisasjoner

- Dette unntaket har vi problemer med å akseptere. Vi har ikke sett noen god, saklig og fundert bakgrunn for dette unntaket. Vi finner ingen grunn til at dette unntaket skal opprettholdes.
- Vi har bistått flere statlige og kommunale kjøpere av f.eks. private rusmiddelsteder og private barnevernstiltak. Det er åpenbart at det her ligger et stort potensiale for økt profesjonalisering både på kjøper- og selgersiden. For eksempel valgt Oslo Kommune, Rusmiddeletaten, å ikke benytte seg av unntaket. Men heller gjennomføre profesjonelle anskaffelser etter regelverket. Resultatet har blitt at Rusmiddeletaten nå fremstår som en svært profesjonell kjøper i dette markedet. Og har fått gode effekter av sin fokus på profesjonelle innkjøp. Også sentrale aktører på kjøp av barnevernsteder har valgt å ikke benytte seg av unntaket.
- For ikke å snakke om kommunale kjøp av private sykehjemssteder. Her ligger også et betydelig potensiale for økt profesjonalisering både på kjøper- og selgersiden. I dag er det nok slik at mange kommuner ikke har klart for seg om hvordan de leier steder fra private aktører, om prisnivået er konkurransedyktig mv. Den eneste måten å få oversikt over dette på, er å sette fokus på kvalitet, avtaler, oppfølging mv. Og da er veien likevel kort til å kunngjøre anskaffelsen.
- Det vil alltid være en fare for krysssubsidiering hvis unntaket opprettholdes. Flere organisasjoner har f.eks. fått nedbetale verdifulle bygg betalt av det offentlige gjennom utleie av steder. Og er det riktig at en kommune skal dekke driften til en ideell organisasjon gjennom leie av sykehjemssteder?. Bistand til slike organisasjoner burde fremkomme mer åpent gjennom ordinære økonomiprosesser hos det offentlige.
- Det har videre vist seg vanskelig å skille ideelle og kommersielle aktører. Særlig opp mot prinsippet om forbud mot forskjellsbehandling. Vår erfaring er at de ideelle er vel så kommersielle som tradisjonelle kommersielle aktører. Det viser bla.a verdier de sitter på, lønnsnivået mv.
- Det vil være en fare for at oppdragsgivere med begrensede innkjøpsressurser benytter seg av unntaket. Med det resultat at de blir dårligere behandlet av leverandører som også har vært underlagt konkurranse fra en profesjonell oppdragsgiver.

Vi håper innspillene kan være til nytte. Ta gjerne kontakt hvis ønske om ytterligere dialog.

Med hilsen

Harald Alfson
Daglig leder/Advokat